

Český Jiřetín

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Litvínov

Nadmořská výška: 725 m n. m.

Počet obyvatel: 98

Adresa URL: www.cesky-jiretin.cz

Okres: Most

GPS souřadnice: 50.707483N, 13.547373E

První pís. zmínka: 1592 (432 let)

PSČ: 436 01

Památky a zajímavosti Český Jiřetín

V obci Český Jiřetín se nachází několik pamětihodností a památek.

Hrázděný dům čp. 124

Objekt, pocházející patrně z první poloviny 19. století, je dobře dochovaným příkladem krušnohorského venkovského domu své doby. Patrová budova má zděné přízemí a hrázděné patro, oba štíty pokrývá šindel. Sedlová střecha má břidlicovou krytinu.

Zdroj: Národní památkový ústav

Fara čp. 134

Patrový dům z první poloviny 19. století má obdélný půdorys se zděným přízemím a s patrem a štíty krytými šindelovým a eternitovým obkladem. Eternit je také na polovalbové střeše. Ač šlo o faru, svým vzhledem se nevymyká běžné dobové obytné zástavbě.

Zdroj: Národní památkový ústav

Dřevěný kostel v Českém Jiřetíně

Kostel sv. Jana Křtitele v Českém Jiřetíně je ojedinělou památkou. Jedná se o poslední dochovanou sakrální stavbu ze dřeva v celém českosaském Krušnohoří.

Údajně v roce 1653 (někdy se uvádí rok 1563) nechal v centru obce postavit místní rychtář Caspar Panzner dřevěnou modlitebnu pro luteránské obřady. Po roce 1670 byla dřevěná modlitebna opatřena věží a přestavěna na katolický kostel, zhruba do podoby, v jaké ho známe dnes.

Historický interiér kostela tvořil ještě v 50. letech 20. století hlavní oltář sv. Jana Křtitele, dva protějškové boční oltáře a řada cenných gotických a barokních plastik. Část tohoto původního vybavení se nachází ve sbírkách Oblastního muzea v Mostě (například cenná pieta či oboustranná Madona), jeden z obrazů z Flájí se nachází v kapli sv. Kateřiny na náměstí v Oseku, velká část původního vybavení se bohužel nedochovala.

Po odsvěcení kostela sv. Jana Křtitele na Flájích v dubnu 1962 byl objekt připravován k transferu a v roce 1969 přenesen do obce Český Jiřetín, na současné místo. Po dlouhé přestávce způsobené tzv.

"normalizací" po roce 1968 byl kostel obnoven až v roce 1995. Opravu zajistil tehdejší Okresní úřad v Mostě. Následně byl kostel navrácen církvi.

Plavební kanál Fláje – Clausnitz v Krušných horách

Plavební kanál Fláje – Clausnitz je nejstarší technickou památkou svého druhu v Čechách. Flájský plavební kanál je daleko starší než známé šumavské plavební kanály Schwarzenberský a Vchynovsko-tetovský a svému účelu sloužil plných 243 let. Nechal jej v době třicetileté války, v letech 1624–1629, vybudovat částečně na pozemcích Lobkoviců saský kurfiřt Johann Georg I. podle plánu

Friedricha Lingkeho. Kanál sloužil téměř čtvrt tisíciletí pro plavení dřeva z Flájí do Freibergu. Jeho pomocí byl odplaven prales, který stál ve flájské kotlině do 17. století. Ještě do 40. let 20. století dosluhoval jako přívod pro pohon vodní turbíny českojiřetínské továrny na lepenku (pozůstatkem po činnosti továrny je umělý českojiřetínský vodopád). Poté, co byla tato továrna zrušena, nebyl již kanál využíván a postupně upadl v zapomnění.

V květnu 1999 byla památka znovu připomenuta veřejnosti vydáním drobné publikace Mgr. Zdeňka Bártý, která byla inspirací pro pozdější projekt iniciovaný Českojiřetínským spolkem a sousedním německým spolkem HGV Rechenberg-Bienenmühle, který realizovaly Lesy ČR a Saské státní lesy (Sachsenforst). Mezi lety 2011 a 2013 došlo k částečné opravě plavebního kanálu a zřízení naučné turistické stezky podél něj. Její návštěvu vřele doporučujeme.

Lichtenwald (lidově nazývaný též Zámeček)

je lovecký pozdně barokní zámeček zapsaný od roku 1958 v seznamu kulturních památek, který se nachází na kopci Bradáčov (876 m) asi 2 km západně od Flájí, 3 km jižně od Českého Jiřetína.

Zámek tvoří komplex budov kolem oválného nádvoří. K zámku vede 1,5 km dlouhá alej, která odbočuje ze silnice Klíny–Fláje.

Lovecký zámeček nechal v letech 1761–1767 vystavět tehdejší majitel valdštejnského panství Horní Litvínov–Duchcov hrabě Emanuel Filibert z Valdštejna. Stavbu vedl bílinský stavitel J. M. Rittig. Jednotlivé budovy jsou uspořádány kolem oválného nádvoří. Hlavní zámecká budova má obdélníkový půdorys a je patrová s mansardovou střechou. V kruhu pak stojí lesovna, dům vrátného, stáje a vozové kůlny. Vjezd do areálu tvoří pilířová brána.

Název zámku je složeninou ze jmen dvou šlechtických rodů: Lichtenštejnů a Valdštejnů. Hrabě Valdštejn daroval zámeček své manželce Marii Anně z Lichtenštejna jako svatební dar a jméno Lichtenwald tak mělo symbolicky vyjadřovat spojení obou rodů.

Na počest zesnulého prvorepublikového ministra národní obrany Bohumíra Bradáče, který zde velice rád pobýval, byl v roce 1935 zámeček přejmenován na Bradáčov.

Zámeček sloužil při lovu jelenů, tetřevů a jiné zvěře, později se stal myslivnou a jakousi loveckou chatou; tomuto účelu sloužil po celou dobu existence. K zámku patřila dnešní Flájská obora určená k chovu jelení zvěře.

Ve 20. století proběhly na stavbě jen částečné úpravy. V roce 1945 přešel zámeček jako konfiskát na stát a dostal se do správy Lesního závodu Litvínov. Vinou špatné údržby došlo ke zhoršení stavu. V roce 1963 byla dokončena generální oprava, při níž byly vloženy nové příčky a provedeny elektroinstalace, vodoinstalace a kanalizační svody. Původní šindelová krytina byla nahrazena plechem. V roce 1965 byl dosavadní byt lesníka v areálu zámku změněn na pokoje pro hosty státní honitby.

Zámek, ze kterého se časem vytratilo původní vybavení, postupně zchátral, dřevěné prvky byly napadeny dřevomorkou. Teprve v tomto stavu byl prodán soukromému vlastníkovi. Zámeček patří soukromé osobě, interiéry ani nádvoří proto nejsou veřejnosti přístupné.

